

Про роль інформаційно-освітніх технологій в системі освіти. // Науковий пошук молодих дослідників: збірник наукових праць студентів та аспірантів / за ред. кандидата педагогічних наук, доцента кафедри педагогіки Єремєєвої В.М. – Житомир: Поліграфічний центр ЖДУ, 2004. – 136 с., С.97 – 99.

Про роль інформаційно-освітніх технологій в системі освіти

Карлюк Світлана.

На етапі становлення інформаційного суспільства, в якому домінують індустріальні технології, всі галузі, пов'язані з виробництвом інформації, інформаційними послугами, що розкриваються прискореними темпами. Йдеться про розгортання глобальної інформаційної індустрії, яка переживає період технологічної конвергенції, організаційних перемишень, законодавчої лібералізації; про зростання ролі знань. Інформації в економічному розвитку; виникнення нових форм „електронної” демократії; структурні зрушення у зайнятості населення тощо. Специфіка нового етапу технологічного розвитку полягає ще й у тому, що всі ці зміни відбуваються на принципово нових наукових підходах, в історично стислі терміни, на очах одного покоління.

Одним з найбільш перспективних напрямів вважається прискорення входження в інноваційне суспільство через удосконалення системи освіти. З цією метою передбачається надання школам новітніх засобів спілкування, заохочення широкого розповсюдження мультимедіа в педагогічній практиці, формування критичної маси користувачів і послуг з виробництва мультимедійної продукції, підсилення освіти засобами, притаманними інформаційному суспільству. Передбачається заохочення взаємозв'язку регіональних і національних мереж шкіл, стимулювання розвитку і поширення освітнього матеріалу, забезпечення навчання і перепідготовки вчителів, інформування про освітні можливості аудіовізуального обладнання і мультимедійних програмних продуктів. Принагідно ставиться завдання унеможливити ситуацію, коли діти лише привілейованих верств населення можуть розраховувати на мультимедійну освіту. З огляду на це Україні слід прискорити впровадження традиційних і нетрадиційних засобів розвитку інформаційних технологій у сфері освіти. Початковим етапом повинна стати комп'ютеризація загальноосвітньої школи, щоб прилучити людину до сучасних інформаційно-освітніх технологій без комп'ютера та інформаційних мереж.

Інформаційні і комунікативні технології можуть сприяти зміцненню соціального єднання і розширенню можливостей саморозвитку окремих людей і груп у рамках кожного суспільства. Однак поглиблення „розвитку в цифрових технологіях” фактично веде до посилення нерівності в питаннях розвитку, оскільки верстви населення не мають доступу до засобів, які дозволили б їм повноцінним чином брати участь у створенні суспільства знань.

Більшість шкіл країни включає у зміст освіти навчальний предмет „інформатика”, оскільки в сільських школах комп'ютери практично відсутні, учні знають про нього лише зі слів учителя та підручника інформатики. Проте комп'ютер у школі потрібен не тільки для того, щоб учні ознайомилися з ним і навіть навчилися ним користуватися. Комп'ютеризація середньої школи дозволяє значно збагатити навчальний процес, зробити його більш привабливим для учнів, за умови, що роботи з ним не обмежується лише уроками інформатики. Наявне освітнє програмне забезпечення дозволяє використовувати комп'ютерну техніку під час вивчення практично всіх предметів шкільної програми. Вирішуючи проблему комп'ютеризації школи, слід одночасно створювати і необхідні сервісні центри з обслуговування та ремонту комп'ютерної техніки. В Україні повинен розвиватися також швидкий Інтернет для освітян, учених, викладачів, студентів, школярів, адже він надає винятково широкі можливості для дослідницької роботи і дозволяє

реалізувати абсолютно нові підходи до навчання у формі організації системи так званої е-освіти, коли студентам, учням надається доступ в он-лайнному режимі до сайтів з академічними і науковими матеріалами. Спілкування за допомогою електронної пошти і перевага інформації через мережу Інтернет стали ключовими елементами академічного і професійного життя й використовується в школі. Оцінки ринку Інтернет в Україні свідчать, що держава поки що не спроможна за рахунок власних ресурсів реалізувати спеціальні проекти і повинна використати сили приватного сектора, створивши для нього належні умови. Крім того, слід враховувати і той факт, що ринок Інтернет в Україні практично зосереджений у великих промислових центрах – Києві (76%), Одесі (понад 5%), Дніпропетровську (понад 5%), Донецьку (близько 3%), Львові (понад 2%), Запоріжжі (понад 1%) і Полтаві (близько 1%).

Завдяки інтенсивному поширенню Інтернет в Україні став універсальним комунікаційно-інформаційним середовищем з комплексом притаманних йому специфічних інформаційно-освітніх технологій. Тому останнім часом фахівці все більше звертають увагу на Інтернет-освіту як специфічну освітню діяльність, по-новому організоване навчання і виховання молоді засобами Інтернет шляхом залучення її до корисної пізнавальної і дозвільної діяльності в глобальній Мережі. На цій підставі Інтернет-освіта в наш час вважається однією з тих галузей освіти, яка розвивається найбільш динамічно.

Сьогодні пропонуються різні проекти створення навчальної аудиторії інтенсивного використання комп'ютерної техніки та інших новітніх технічних засобів навчання. Звичайно, подібні проекти ще далекі від запропонованих компанією IBM спільно із Steelcase офісів найближчого майбутнього, в яких „зникають кордони між межовими меблями і динамічними пристроями”. Поте реалізація проектів навчальних аудиторій інтенсивного використання новітніх технічних засобів навчання, які концентрують, впроваджують і поширюють перспективні технології навчання, дозволяють у порівняно стислі терміни перевести процес на якісно новий рівень.

Наявність у навчальному закладі технічно забезпечених, комп'ютеризованих аудиторій сьогодні є необхідною, але недостатньою умовою забезпечення якості навчального процесу. Однією з необхідних умов його успішного функціонування є педагогічне програмне забезпечення навчальних закладів, що може підвищити ефективність та якість навчального процесу.

У програмному забезпеченні можна виділити чотири основні групи:

- електронні довідники та енциклопедії, які мають ряд переваг перед друкованими аналогами, а саме: вибір користувачем способу систематизації інформації, використання засобів мультимедіа, можливість копіювання довідкової інформації в документи користувача тощо;
- інтерактивні підручники, які іноді здатні „замінити” викладача завдяки наявному зворотному зв'язку, передбаченому певною програмою;
- тести і задачки (відкритого, закритого і змішаного типів), що підвищують ефективність і об'єктивність контролю знань тих, хто навчається;
- ігрові навчальні програми, орієнтовані на дошкільників і молодших школярів, які підвищують мотивацію навчання за рахунок внесення до нього елементів гри та змагальності.

Таким чином, інформаційно-освітні технології кардинально змінюють зміст і форми навчання, стають засобом модернізації усієї системи освіти та забезпечують інформаційну підтримку навчального процесу.

Література

1. Верба О.В. Шляхи вирішення проблем освіти в умовах загальноосвітньої школи //Наша школа. – 1998. – № 5.
2. Баженова И.В. Компьютеризация учебного процесса в средней школе // <http://www.atlant.osp.ru/> / pсword / 2002 / 01 / .

